

Protokoll från Nämnden för Hälsan och Stressmedicin den 30 oktober 2014

Tid: Kl. 10.00-12.00

Plats: Institutet för stressmedicin, Carl Skottsbergs gata 22 B, Göteborg

Närvarande

Beslutande

Ulla Y Gustafsson (S), ordförande
Gunilla Levén (M), vice ordförande
Christin Slättmyr (S)
Birgitta Adolfsson (FP)
Karin Olofsson (MP)
Fredrich Legnemark (V)
Claes W Ugglå (M)

Ersättare

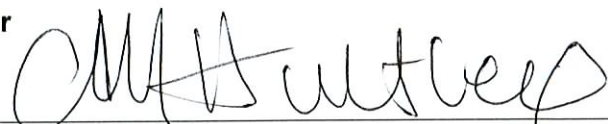
Gunilla Druve Jansson (C)
Helén Ohlsson (MP)

Justerare

Gunilla Levén (M), vice ordförande

Underskrifter

Sekreterare:

Annemarie Hultberg

Ordförande:

Ulla Y Gustafsson

Justerare:

Gunilla Levén

Fackliga företrädare

Käthe Leng (Vision)

Haide Gårdlind Mellgren (Vårdförbundet)

Övriga närvarande

Gunnar Ahlberg jr (Förvaltningschef)

Elisabeth Thorberntsson (§ 18)

Annemarie Hultberg (Sekreterare)

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har gjorts offentlig genom anslag på Västra Götalandsregionens anslagstavla på Regionens Hus på Östergatan i Vänersborg.

Nämnden för hälsan och Stressmedicin
Sammanträdesdatum: 2014-10-30

Datum när anslag sätts upp: 2014-11-12

Datum när anslag tas ned: 2014-12-04

Förvaringsplats för protokollet: Regionens Hus, Östergatan 1, Vänersborg

Underskrift: _____

Anette Johansson

Genomgång av dagens ärenden

Beslutssammanträde

Beslut av ärendena § 18-§ 21 på föredragningslistan kl. 10.00-11.15.

Informationsärenden

Genomgång av informationsärenden skedde kl. 11.15-12.00

- Verksamhetsinformation

Protokoll från Nämnden för Hälsan och Stressmedicin, 2014-10-30

§ 18

Budget 2015

Diarienummer HOS 02-2014

Beslut

Nämnden för Hälsan och Stressmedicin beslutar följande:

1. Hälsan och Stressmedicins budget för 2015 godkänns.
2. Hälsan och Stressmedicins budget för 2015 översänds till regionstyrelsen.

Ärendet

Hälsan och Stressmedicin ska till regionstyrelsen lämna in verksamhetsplan och budget för år 2015.

I dokumentet beskrivs förvaltningens övergripande uppdrag, mål och de aktiviteter som förvaltningen särskilt ska arbeta med under kommande år.

Skickas till

Regionstyrelsen
Förvaltningschefen Hälsan och Stressmedicin
Diariet

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------

Protokoll från Nämnden för Hälsan och Stressmedicin, 2014-10-30

§ 19

Förslag till kriterier för diplomering av sjukvårdsverksamheter som har ett utvecklat och framgångsrikt hälsofrämjande arbetssätt

Diarienummer HOS 34-2014

Beslut

Nämnden för Hälsan och Stressmedicin föreslår att regionstyrelsen beslutar följande:

1. Regionstyrelsen beslutar att avvakta pågående utvecklingsarbete innan förslag till kriterier för diplomering av sjukvårdsverksamheter som har ett utvecklat och framgångsrikt hälsofrämjande arbetssätt utarbetas.

Sammanfattning av ärendet

I Västra Götalandsregionens budget 2014 har Hälsan och Stressmedicin fått i uppdrag att utarbeta förslag till kriterier för diplomering av sjukvårdsverksamheter som har ett utvecklat och framgångsrikt hälsofrämjande arbetssätt.

Utredning visar att det såväl inom Västra Götalandsregionen (VGR) som på andra håll i landet och nationell nivå pågår flera initiativ med inriktning att definiera och skapa indikatorer på hälsofrämjande arbete och arbetssätt inom hälso- och sjukvårdsområdet. Ett utvecklat och hälsofrämjande arbetssätt bör kännetecknas av att verksamheten uppfyller sådana kriterier inom alla de fyra områden (patient, medborgare, personal och ledning) som anges av det nationella nätverket Hälsofrämjande hälso- och sjukvård, som Västra Götalandsregionen medverkar i. Dock saknas i dagsläget tillräckligt underlag från det utvecklingsarbete som pågår inom området för att utarbeta välgrundade förslag till kriterier för diplomering med denna inriktning.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Bakgrund

Såväl inom Västra Götalandsregionen som nationellt pågår olika processer för att stärka ett hälsofrämjande arbetssätt. I *Framtidens hälso- och sjukvård* ingår, som ett av sex övergripande ”strategiområden”, att förtydliga det hälsofrämjande arbetet i VGR. Uppdraget beskrivs bland annat enligt följande; ”Det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom vården i Västra Götaland behöver utvecklas och stärkas framöver. Arbetet pågår med att inom regionen införa nya nationella riktlinjer om sjukdomsförebyggande metoder. Ur patientperspektivet kommer dessa riktlinjer att få en stor betydelse när det gäller att förebygga sjukdom genom att stödja människors förändring av ohälsosamma levnadsvanor. De hälsofrämjande och förebyggande uppdragen behöver förtydligas utifrån ett styr- och ledningsperspektiv.”

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------

Protokoll från Nämnden för Hälsan och Stressmedicin, 2014-10-30

Arbetet har bedrivits i olika arbetsgrupper inom ramen för *VGR:s nätverk för hälsofrämjande hälso- och sjukvård* och utmynnade i ett antal förslag som presenterats för concernledningen (Risö-Bergerlind 2014). Några av förslagen som redovisas är:

1. *Förslag till hur årsredovisningar och regionala jämförelser ska omfatta hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser inom vården*

T.ex. att de uppföljningsparametrar som idag finns för hälsofrämjande sjukvård, även gäller primärvård och att VGR skall följa och aktivt delta i Socialstyrelsens arbete med att ta fram öppna jämförelser som även belyser den hälsoinriktade hälso- och sjukvården.

2. *De regionala medicinska riktlinjerna*

Regionstyrelsen har fastställt regionuppdraget att implementera de nationella riktlinjerna för sjukdomsförebyggande metoder. I underlaget till beslut finns mål och åtgärder för 2014-2018. Implementeringen drivs av två projektledare. Här finns ett gediget underlag för hälsofrämjande kriterier utifrån sjukdomsförebyggande metoder för tobaksbruk, riskbruk av alkohol, otillräcklig fysisk aktivitet och ohälsosamma levnadsvanor.

3. *Utbildning, forskning och verksamhetsutveckling*

Här finns förslag till hur VGR tillsammans med Sahlgrenska akademien och övriga högskolor ska stärka profileringen inom hälsopromotion i sjukvården samt folkhälsoarbete. Samtliga grundutbildningar ska innehålla grundläggande förståelse för begreppet hälsofrämjande teori men också metodkunskap.

Grundläggande utbildningar för att skapa förståelse för begreppet hälsofrämjande ska erbjudas samtliga medarbetare oavsett profession. Utbildningen ska vara upplagd så att den skapar motivation till att vilja lära mer, arbeta hälsofrämjande och utveckla verksamheten.

4. *Styr och ledningssystem, avtal/ersättningsformer och hälsoekonomiska analyser ska stödja och styra mot en mer hälsoorienterad hälso- och sjukvård*

Förtydliga hälsofrämjande hälso- och sjukvård så att det blir en del av Västra Götalandsregionens varumärke ex synliggör det på extern och intern hemsida.

Hälsobokslut bör ingå i årsrapporter. Utveckla hälsofrämjande indikatorer, regionala kvalitetsindikationer och mått på ogynnsamma levnadsvanor

Initiera på nationell nivå (SKL) diskussion om förutsättningar för ett medicinskt kvalitetsregister för hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder

Västra Götalandsregionens Policy för hälsa och arbetsmiljö

Utifrån personalvision 2021 har framtagits en policy, som beskriver inriktningen mot attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser utifrån perspektiven organisation,

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------

Protokoll från Nämnden för Hälsan och Stressmedicin, 2014-10-30

chefer och medarbetare. Policyn utgör en vägledning för förvaltningarna, som i sin tur skall ta fram riktlinjer för hur arbetet med hälsa och arbetsmiljö ska bedrivas och följas upp.

Några exempel på viktiga faktorer inom de tre perspektiven som anges i policyn:

Organisationen

- har handlingsplaner i varje förvaltning för att främja hälsa och förebygga och åtgärda ohälsa
- ger förutsättningar för chefer att utveckla ett hälsofrämjande och hållbart ledarskap

Chefen

- har ett hälsofrämjande ledarskap, både i relation till medarbetare men också genom hur arbetsplatsens arbete organiseras
- kommunicerar och möjliggör för medarbetarna att vara delaktiga i verksamhetens mål, resultat och utveckling

Medarbetaren

- tar ansvar för sin hälsa och allas säkerhet på arbetsplatsen
- agerar i enlighet med Västra Götalandsregionens värdegrund och medverkar till en arbetsgemenskap som kännetecknas av respekt och lika värde

HFS Hälsofrämjande sjukvård

Västra Götalandsregionen tillhör det svenska nätverket för Hälsofrämjande hälso- och sjukvård (HFS), som i sin tur är en del av det internationella nätverket Health Promoting Hospitals and health services, HPH.

Nätverkets vision är ”En hälsofrämjande hälso- och sjukvård för alla”.

HFS Verksamhetsidé är ”Att driva utvecklingen av en hälsofrämjande hälso- och sjukvård med fokus på god vård och jämlik hälsa för patienter, medarbetare och befolkning”.

HFS arbetar för att utveckla kunskap, kompetens och rutiner för en hälsoorientering av hälso- och sjukvården och arbetar inom fyra perspektiv:

1. *Patientperspektivet*

Nätverket drivs av viljan att alla patienter ska mötas med respekt för sina olikheter i behov, värderingar och kultur. I patientmötet stärks patientens tillit till sin egen förmåga att hantera sin sjukdom och förbättra sin hälsa och livskvalitet.

2. *Befolkningsperspektivet*

Vi arbetar för att hälso-och sjukvårdens kunskap och erfarenhet ska stärka samhällets arbete för befolkningens hälsa.

3. *Medarbetarperspektivet*

Vi verkar för att hälso-och sjukvården ska vara en förebild för en god arbetsmiljö.

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------

Protokoll från Nämnden för Hälsan och Stressmedicin, 2014-10-30

4. *Styr- och ledningsperspektivet*

Genom en helhetssyn på vårdens uppdrag och fokus på vårdens resultat, utvecklar vi en värdeskapande vård där resurserna används klokt.

I HFS medlemskapet ingår att delta i den årliga uppföljningen. Det svenska HFS-nätverkets självskattningsenkät uppfyller HFS-medlemskapets "Letter of intent", där HFS-medlemmarna bl.a. åtar sig att använda "WHO HP standards and/or corresponding national HPH standards/indicators". Inom de fyra perspektiven finns idag 26 indikatorer.

Hur fungerar HFS indikatorer i praktiken?

Hösten 2013 gjordes en uppföljning med syfte att HFS uppföljningsmanual (med indikatorer) ska kunna erbjuda ett starkare stöd för medlemmarnas hälsoorientering (Beijnoff 2014). Processen för datainhämtning i samband med nätverkets årsuppföljning sker för det mesta genom resultatdialoger med verksamheterna, men även genom datainsamling via IT-system. Det är genom IT-systemen som man inhämtar de svar som man tycker bidrar mest till det som avspeglar verksamheten bäst. Resultatdialogerna ger möjlighet till en större förståelse för och kunskap om de egna verksamheternas arbete.

Några av de många utvecklingsområden som nämns är att indikatorerna upplevs otydliga och man saknar ett klart syfte med indikatormätningen. Många efterfrågar öppna jämförelser på liknande sätt som Socialstyrelsen och SKL arbetar. Processledarna tycker också att Socialstyrelsen, SKL och HFS-nätverket borde samarbeta mer omkring uppföljningsfrågor så inte alla frågar samma saker. HFS-nätverkets uppföljning borde vara något som är utöver vad de andra aktörerna följer upp. Flera goda exempel på policy, riktlinjer och arbetsrutiner lyfts fram.

Hälsofrämjande primärvård

Temagruppen för hälsofrämjande primärvård har inom nätverket tagit fram ett verktyg för att underlätta och utveckla ett strukturerat arbetssätt på vårdenheter (HFS 2013). Det innehåller ett antal kriterier utifrån de fyra perspektiven och beskriver viktiga kännetecken på en hälsoinriktad primärvård. Verktygen kan även användas som en checklista för i vilken grad verksamheten är hälsoinriktad.

Hälsofrämjande arbetsplats

Temagruppen "hälsofrämjande arbetsplats" har tagit fram en modell med sex utvecklingsområden för att uppnå en hälsofrämjande arbetsplats (HFS 2011). I broschyren, som är under omarbetning för närvarande, beskrivs ett tjugotal kriterier för en hälsofrämjande arbetsplats utifrån dessa sex områden. Hur många eller vilka kriterier som bör uppnås för att vara en hälsofrämjande arbetsplats är upp till varje sjukhus, landsting eller region att avgöra. De sex utvecklingsområdena är:

1. Värdegrund och förhållningssätt
2. Inflytande och arbetsgemenskap
3. Kommunikation och mötesplatser

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------

Protokoll från Nämnden för Hälsan och Stressmedicin, 2014-10-30

4. Medarbetarskap och ledarskap
5. Medarbetares hälsa och arbetsglädje
6. Lärande och utveckling

Positionspapper - Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård, SKL

I positionspapperet anges ett antal ställningstaganden inom fyra perspektiven, som alla har betydelse för en hälsofrämjande hälso- och sjukvård (Bjugård 2013). Här följer några exempel på centrala ställningstagande inom varje perspektiv.

Individ och patientperspektivet

- att en helhetsbild över vården och omsorgens samlade resursbehov behöver säkerställas, och att en öppen diskussion förs om prioriteringar och om det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande innehållet i sektorns åtagande.

Befolkningsperspektivet

- att hälso- och sjukvården har ett ansvar för att informera om samband mellan levnadsvillkor, levnadsvanor och hälsa.
- att informationskampanjer till befolkningen ska ha hälsofrämjande fokus och anpassas till olika målgrupper.

Medarbetarperspektivet

- att det ska ingå ett hälsofrämjande förhållningssätt i samtliga vård- och omsorgsutbildningar. Utbildningen ska förbereda för ett arbetssätt i vården och omsorgen som utgår från patientens egen uppfattning om sin hälsa och som stärker patientens tilltro till sin egen förmåga. Det är en skyldighet att som arbetsgivare tillgodose att rökfri arbetstid är en standard för alla anställda.

Styrning- och ledningsperspektivet

- att det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektivet och jämlikhetsperspektivet i hälso- och sjukvården ska prioriteras i ledning och styrning för en mer effektiv vård.
- att det behövs en aktiv hälsostyrning i de avtal som tecknas med privata utförare och via överenskommelser med egen verksamhet.

Sammanfattning av arbetet inom VGR

Inom de fyra perspektiven för hälsofrämjande hälso- och sjukvård (HSF) ser Västra Götalandsregionens arbete ut enligt följande:

Samtliga perspektiv

- All hälso- och sjukvårdsverksamhet omfattas, d.v.s. samtliga åtta sjukhusorganisationer, primärvård, folktandvård samt Habilitering och hälsa.
- De förslag till förtydligande av det hälsofrämjande uppdraget som lagts fram, drivs nu vidare av projektledarna för nationella riktlinjer.

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------

Protokoll från Nämnden för Hälsan och Stressmedicin, 2014-10-30

Dessutom pågår följande arbete:

Patientperspektivet

- Arbetet med att implementera de nationella riktlinjerna för sjukdomsförebyggande metoder pågår.

Medarbetarperspektivet

- Utifrån VGR:s policy för hälsa- och arbetsmiljö pågår ett arbete med att för varje förvaltning ta fram riktlinjer för hur arbetet med hälsa och arbetsmiljö skall följas upp.
- HFS har tagit fram ett tjugotal kriterier för hälsofrämjande arbetsplats.

Samverkan sker inom VGR:s nätverk för hälsofrämjande hälso- och sjukvård och arbetet fortsätter under 2015.

Beredning

Ärendet har beretts av en arbetsgrupp inom Hälsan och Stressmedicin ledd av utvecklingsledaren för hälsofrämjande arbetsplatser vid Institutet för stressmedicin. Gruppen har genomfört en inventering av pågående arbete inom det hälsofrämjande området i Västra Götalandsregionen och på nationell nivå. Resultatet har sammanställts och presenterats för Nämnden för Hälsan och Stressmedicins presidium.

Beslutet skickas till

Regionstyrelsen
Diariet i Vänersborg

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------

Protokoll från Nämnden för Hälsan och Stressmedicin, 2014-10-30

§ 20

Delegeringsärenden

Ärendet

Följande beslut som har fattats med stöd av delegering under perioden september 2014 anmäls.

Ekonomi

Avtal om forskningssamarbete mellan Hälsan och Stressmedicin/Institutet för stressmedicin och Göteborgs universitet/Förvaltningshögskolan
HOS 01-2014

Beslut

Nämnden godkänner redovisningen av delegeringsbesluten.

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------

Protokoll från Nämnden för Hälsan och Stressmedicin, 2014-10-30

§ 21

Anmälningssärenden till nämndmötet för Hälsan och Stressmedicin den 30 oktober 2014

Ärenden från Regionstyrelsen

1. Finansiering av en regiongemensam konferensbokningstjänst
Diarienummer RS 138-2014
2. Barnkonventionen 25 år den 24 november på hotel riverton. Från Rättighetskommittén.

Beslut

Nämnden godkänner redovisningen av anmälningssärenden.

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------

Protokoll från Nämnden för Hälsan och Stressmedicin, 2014-10-30

§ 22

Övriga frågor

Nästa nämndmöte den 10 dec 2014

Ordförande föreslår att ett miniseminarium hålls vid nästa nämndmöte där utvecklingsledare Lisa Björk, ISM informerar från Chefios-projektet och Ingibjörg Jonsdottir informerar om forskningsfrågor.

Information om rekrytering av förvaltningschef/verksamhetschef

Ordföranden informerar om att rekryteringen av en ny förvaltningschef för HOS/verksamhetschef för H&A pågår och att en platsannonser finns med idag i Dagens Samhälle och på VGR:s hemsida.

Beslut

Nämnden godkänner informationen.

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------

Protokoll från Nämnden för Hälsan och Stressmedicin, 2014-10-30

Information

Rapporter från verksamheten

Hälsan & arbetslivet

Gunnar Ahlberg jr redogjorde för en pågående översyn av chefsuppgifterna vid Göteborgsenheten.

Institutet för stressmedicin

Gunnar Ahlberg jr berättade om pågående forskningsansökningar samt att doktoranden Eva Sahlin disputerar på grön rehabilitering 5 december.

Aktuella publikationer

Gunnar Ahlberg jr berättade om ytterligare två ISM-rapporter från Chefios-projektet som är på gång, liksom en sammanfattande rapport från KART-studien. Han informerade även om boken *Håller vi på att förvandla livet till en sjukdom*, där Ingibjörg Jonsdottir på ISM är en av författarna.

Justerare: 	Justerare: 	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
---	---	------------	------------------------